

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W III KWARTALE 2017 R.

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w III kwartale 2017 r.

Do uogólnienia wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Od I kw. 2016 r. w Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności zastosowano kalibrację wag na poziomie województwa, w miejsce stosowanej dotąd kalibracji na poziomie kraju, co zapewnia spójność otrzymywanych wyników z danymi demograficznymi na poziomie województw. W obliczeniach wag uwzględniono stosowane dotychczas kategorie demograficzne według płci, grup wieku i miejsca zamieszkania, natomiast wskaźniki kompletności służące do korekty wag ze względu na występowanie braków odpowiedzi są obecnie wyznaczane na poziomie województw. Zastosowanie kalibracji poprawiło wskaźniki precyzji dla ocen na poziomie województwa, ale szacunek dotyczy wciąż tej samej wartości szacowanego parametru, nie powinny wystąpić zatem żadne różnice systematyczne, mogące mieć wpływ na brak porównywalności danych z wcześniejszymi okresami.

PODSTAWOWE DEFINICJE PRZYJĘTE W BAEL

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych), przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT.

Za **ludność aktywną zawodowo** (tzw. siła robocza) uważa się wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne, liczba pracujących uzyskana z BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.:

- pracujących mieszkających w hotelach pracowniczych,
- pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

Bezrobotni, wg BAEL, to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany),
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne wg powyższych kryteriów, tzn. osoby, które w okresie badanego tygodnia:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
 - dłuższym niż 3 miesiące,
 - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

Współczynnik aktywności zawodowej to udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia to udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia to udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

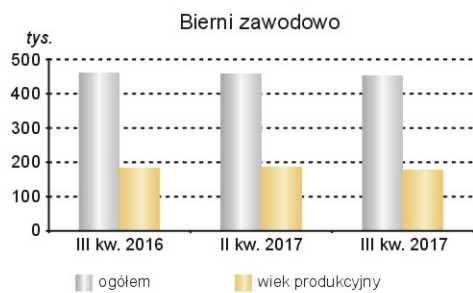
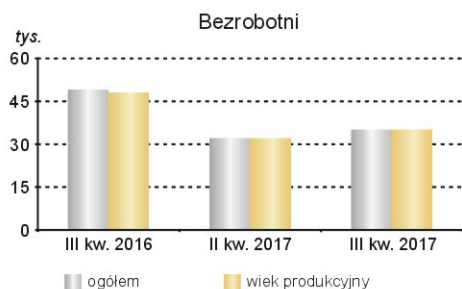
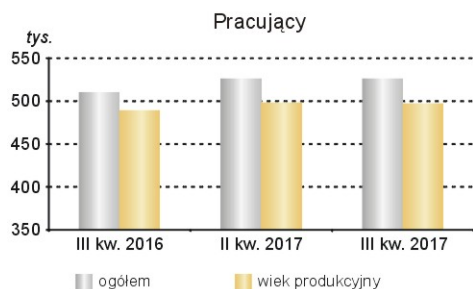
Wiek produkcyjny: 18-59 lat dla kobiet, 18-64 lata dla mężczyzn; młodzież: 15-24 lata; osoby starsze: 55 lat i więcej.

Uwaga: Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Dane opublikowane w tym opracowaniu przedstawiają wyniki przeliczone zgodnie z nową metodologią i nową podstawą uogólniania danych.

Podstawowe wyniki BAEL dla osób w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	III kwartał 2016	II kwartał 2017	III kwartał 2017
Aktywni zawodowo w tys.	559	558	561
pracujący	510	526	526
bezrobotni	49	32	35
Bierni zawodowo w tys.	462	459	454
Współczynnik aktywności zawodowej w %	54,8	54,8	55,3
Współczynnik zatrudnienia w %	50,0	51,7	51,8
Stopa bezrobocia w %	8,8	5,7	6,2

Aktywni zawodowo

W III kwartale 2017 r. liczba aktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 561 tys. osób. Większość z nich (56,7%) stanowili mężczyźni. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego liczba aktywnych zawodowo zwiększyła się o 0,4%. Przyczynił się do tego jej wzrost w grupie kobiet (o 1,3%), podczas gdy wśród mężczyzn odnotowano spadek o 0,6%.

Większą liczbę aktywnych zawodowo odnotowano jedynie na wsi – o 1,9%. W miastach na przestrzeni roku ubyło ich natomiast 2,1%. Udział mieszkańców obszarów wiejskich w liczbie aktywnych zawodowo zwiększył się do 57,8%.

Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie o 0,5 p. proc. wyższym niż rok wcześniej i wyniósł 55,3%. W podziale według płci zdecydowanie wyższą jego wartość nadal notowano wśród mężczyzn – 64,9%, wobec 46,3% u kobiet. W miastach wskaźnik aktywności zawodowej wyniósł 52,8% i był mniejszy niż na wsi (57,0%).

W skali kraju współczynnik aktywności zawodowej wzrósł o 0,4 p. proc. i osiągnął 56,7%. Podobnie jak w Świętokrzyskiem znaczne różnice wystąpiły w podziale według płci. Współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn wyniósł 65,7%, a kobiet – 48,4%.

Wzrost współczynnika aktywności zawodowej odnotowano wśród najstarszych (w wieku 55 lat i więcej (o 2,3 p. proc. – do 27,1%) oraz najmłodszych (15-24 lata) – (o 0,4 p. proc. – do 35,7%). W pozostałych grupach wiekowych odnotowano jego spadek, w tym największy wśród osób w wieku 35-44 lata (o 1,1 p. proc. – do 86,0%).

Duże różnice aktywności ekonomicznej utrzymały się w zależności od wykształcenia badanych. Zdecydowanie najwyższy poziom współczynnika aktywności ekonomicznej ludności notowany był w dalszym ciągu w grupie osób z wykształceniem wyższym – 77,8%. Zwiększył się on na przestrzeni roku o 0,8 p. proc. Wysoki poziom współczynnika aktywności wystąpił także wśród osób legitymujących się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 63,4%, przy czym w tej zbiorowości wystąpił wzrost wskaźnika – o 0,3 p. proc. Najgłębszy spadek (o 1,6 p. proc.) odnotowano wśród posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe. W efekcie w tej grupie wyniósł on 61,7%. Najmniej aktywne zawodowo pozostawały osoby posiadające najniższe wykształcenie (gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe) lub bez wykształcenia szkolnego. Wskaźnik dla tej grupy wyniósł 15,8%, i w skali roku obniżył się o 0,3 p. proc.

Pracujący

Liczba pracujących w III kwartale 2017 r. ukształtowała się na poziomie 526 tys. i zwiększyła się w skali roku o 3,1%. Wśród kobiet odnotowano wzrost liczby pracujących o 5,5% natomiast wśród mężczyzn o 1,4%. Przybyło osób pracujących na wsi – o 5,8%, natomiast w miastach ich liczba zmalała o 0,9%.

Zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W III kwartale 2017 r. na 1000 pracujących przypadało 930 bezrobotnych i biernych zawodowo.

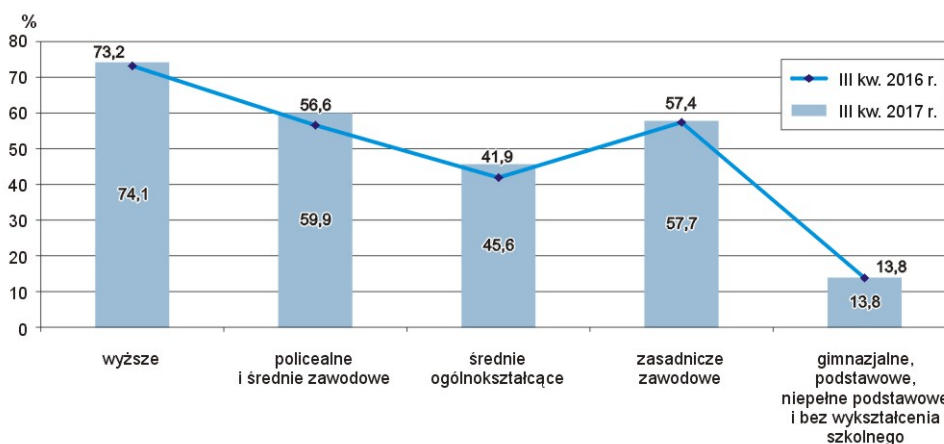
Wskaźnik zatrudnienia będący miernikiem zaangażowania ludności w procesie pracy ukształtował się na wyższym poziomie niż przed rokiem i wyniósł 51,8% (w kraju – 54,0%). Podobnie jak w przypadku współczynnika aktywności ekonomicznej odnotowano jego duże zróżnicowanie w zależności od płci. Zdecydowanie wyższy był wśród mężczyzn, spośród których pracowało 60,6%. Kobiety rzadziej podejmowały pracę (43,6% z nich to osoby pracujące). W skali roku wskaźnik zatrudnienia zwiększył się o 1,8 p. proc. Wyższy wzrost dotyczył kobiet, dla których wyniósł 2,5 p. proc. W grupie mężczyzn wskaźnik zatrudnienia przekroczył poziom sprzed roku o 1,2 p. proc.

Zwiększyły się dysproporcje w zależności od miejsca zamieszkania. Wskaźnik zatrudnienia wśród ludności miast obniżył się na przestrzeni roku o 0,2 p. proc. osiągając wartość 48,5%, natomiast na wsi wyniósł 54,2% i był większy o 3,2 p. proc.

Najwyższy wzrost wskaźnika zatrudnienia wystąpił wśród osób w wieku 15-24 lata – o 4,5 p. proc oraz 55 lat i więcej – o 2,0 p. proc. Na przeciwnym biegunie znalazły się osoby w wieku 45-54 lata, wśród których zmniejszył się on o 0,2 p. proc.

Poziom wykształcenia również znacznie różnicował poziom wskaźnika zatrudnienia. Zdecydowanie najwyższą jego wartość odnotowano wśród pracowników, którzy ukończyli uczelnię wyższą – 74,1%; w stosunku do roku ubiegłego - wzrost o 0,9 p. proc. Najwyższy wzrost wskaźnika zatrudnienia odnotowano wśród posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące – o 3,7 p. proc. oraz policealne i średnie zawodowe – o 3,3 p. proc. Jedyną grupą, w której nie przekroczył on poziomu z roku poprzedniego były osoby posiadające najniższe wykształcenie (gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe) lub bez wykształcenia szkolnego. Kształtował się wśród nich na takim samym poziomie jak w III kwartale 2016 r.

Wykres 1. Wskaźnik zatrudnienia według wykształcenia

W III kwartale 2017 r. w sektorze prywatnym w województwie świętokrzyskim pracowało 404 tys. osób, tj. 76,8% ogółu pracujących. Wśród nich dominowali mężczyźni, których udział wzrósł do 62,9%. Odmiennie przedstawiała się sytuacja w sektorze publicznym, w którym wśród 122 tys. pracujących przeważały kobiety, a ich udział minimalnie się zwiększył – do 64,8%. Wzrost liczby pracowników w stosunku do roku poprzedniego odnotowano zarówno w sektorze publicznym (o 5,2%), jak i w przedsiębiorstwach prywatnych (o 2,5%).

Pracownicy najemni stanowili 72,4% ogółu pracujących, pracodawcy i pracujący na własny rachunek – 23,6%, a pomagający członkowie rodzin – 4,0%. W skali roku liczba pracowników najemnych zwiększyła się o 1,9%, pracodawców i pracujących na własny rachunek przybyło o 3,3%, natomiast pomagających członków rodzin było więcej o ponad 31%.

Wykres 2. Pracujący wg statusu zatrudnienia

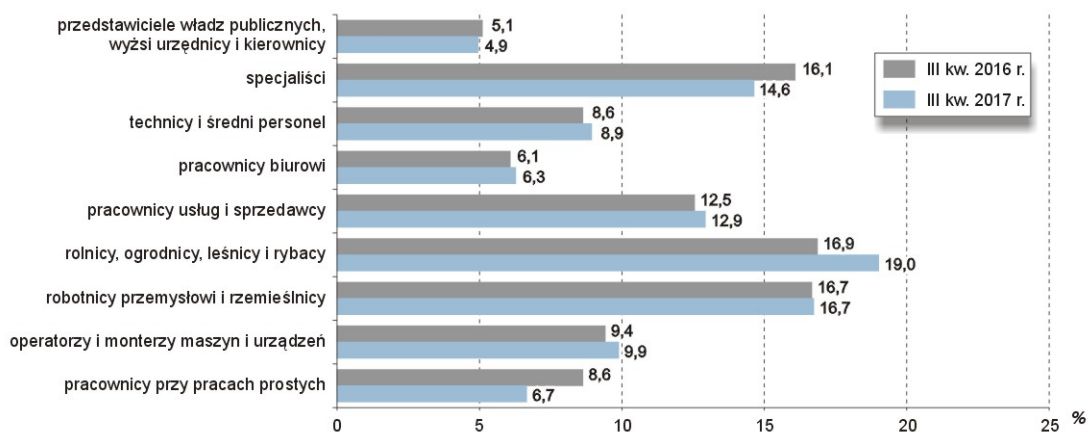
Liczba mężczyzn w grupie pracodawców i pracujących na własny rachunek zwiększyła się na przestrzeni roku o 5,6%, natomiast pracujących w charakterze pracowników najemnych – zmalała o 1,4%.

Przeciwnie tendencje odnotowano w grupie kobiet. Liczba pracujących w charakterze pracowników najemnych wzrosła w skali roku o 6,2%, a pracodawców i pracujących na własny rachunek obniżyła się o 2,0%. W rezultacie udział kobiet w grupie pracodawców lub zarobkujących na własny rachunek w tej zbiorowości zmniejszył się do 38,7%.

Osoby zatrudnione na czas nieokreślony stanowiły 71,1% ogólnej liczby pracowników najemnych. Ich wyższy odsetek występował w sektorze publicznym, w którym udział ten wyniósł 85,2%. W sektorze prywatnym zatrudnieni na czas nieokreślony stanowili 64,5%.

Najliczniejszą grupą zawodową w województwie świętokrzyskim w dalszym ciągu byli rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 19,0% ogółu. Ich liczba na przestrzeni roku zwiększyła się o 16,3%. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy stanowili 16,7% ogółu, specjaliści – 14,6%, a pracownicy usług i sprzedawcy – 12,9%.

Wykres 3. Pracujący według grup zawodowych

Mężczyźni przeważali wśród operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 92,3%, robotników przemysłowych i rzemieślników – 92,0% ogółu, oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników – 61,5%. Kobiety dominowały natomiast m.in. wśród pracowników usług i sprzedawców – 67,6%, techników i innego średniego personelu – 63,8% oraz specjalistów i pracowników biurowych – po 63,6%.

Zmniejszył się udział pracujących, którzy w badanym tygodniu przepracowali 40 i więcej godzin. Stanowili oni 76,0% ogółu pracujących. Podobnie jak przed rokiem kobiety pracowały w krótszym wymiarze czasu. W grupie mężczyzn odsetek pracujących przynajmniej 40 godz. tygodniowo wyniósł 81,8%, a wśród kobiet – 68,6%. Nieco dłużej pracowali mieszkańcy wsi. Odsetek pracujących 40 godz. i więcej wyniósł wśród nich 78,6%, podczas gdy w miastach 72,8%.

Bezrobotni

Liczba bezrobotnych w III kwartale 2017 r. ukształtowała się na poziomie 35 tys. i była mniejsza niż rok wcześniej o 28,6%. Wśród bezrobotnych więcej było mężczyzn – 60,0% ogółu. W tej grupie odnotowano także znacznie mniejszy spadek bezrobocia. Liczba bezrobotnych mężczyzn zmalała o 19,2%, podczas gdy kobiet poszukujących pracy ubyło o 39,1%. Ograniczenie grupy bezrobotnych to przede wszystkim efekt ich mniejszej liczby na wsi. Na obszarach wiejskich spadek sięgnął 40,7%, podczas gdy w miastach – jedynie 13,6%.

Do oceny natężenia bezrobocia służy stopa bezrobocia wyrażająca udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej. W III kwartale 2017 roku ukształtowała się ona na poziomie 6,2% i w skali roku zmniejszyła się o 2,6 p. proc.

W kraju odnotowano spadek liczby bezrobotnych – o 20,4%. Nadal niższa niż w województwie była stopa bezrobocia, która osiągnęła 4,7%, tj. o 1,2 p. proc. mniej niż przed rokiem.

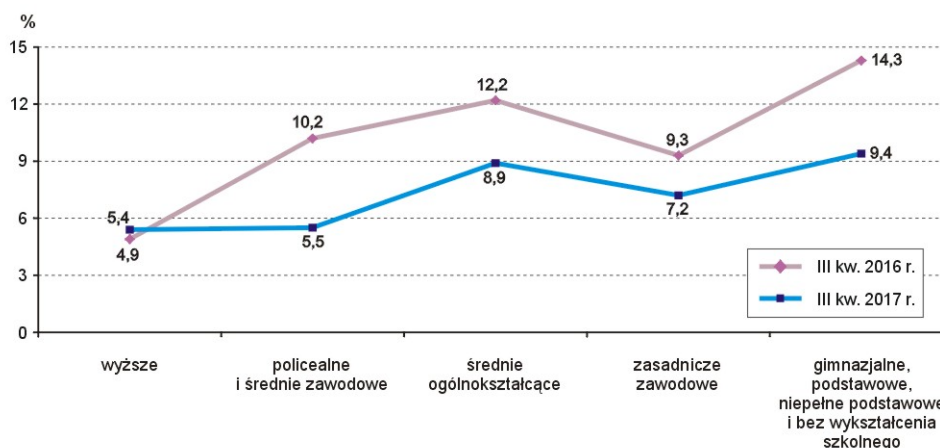
Stopa bezrobocia na wsi obniżyła się o 3,6 p. proc. i była znacznie mniejsza niż w miastach wynosząc 4,9%. W tym samym okresie na obszarach miejskich bezrobotnymi było 8,1% aktywnych zawodowo (spadek o 1,0 p. proc.).

Stopa bezrobocia wśród mężczyzn obniżyła się o 1,5 p. proc. i wyniosła 6,6%. Wśród kobiet wystąpił spadek wynoszący 3,8 p. proc. – w rezultacie stopa bezrobocia zmalała w tej populacji do 5,8%.

Mniejsze niż przed rokiem problemy ze znalezieniem pracy wystąpiły we wszystkich grupach wieku. Na przestrzeni roku najbardziej stopa bezrobocia zmalała wśród najmłodszych: w wieku 15–24 lata – o 12,0 p. proc. – do 13,0% oraz osób w wieku 35–44 lata – o 2,7 p. proc. (do 5,4%).

Zróżnicowanie stopy bezrobocia występowało również w zależności od poziomu wykształcenia. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w omawianym kwartale wśród osób najslabiej wykształconych (wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia szkolnego) – 9,4%. W tej grupie odnotowano jednak największy spadek stopy bezrobocia – o 4,9 p. proc. Znacznie niższa niż rok wcześniej była ona także wśród posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe – o 4,7 p. proc. Wzrost stopy bezrobocia wystąpił tylko wśród osób z wykształceniem wyższym – o 0,5 p. proc.

Wykres 4. Stopa bezrobocia według wykształcenia

Bezrobotni najczęściej poszukiwali pracy poprzez ogłoszenia biura pracy. Taki sposób wybrało 82,9% z nich. Mniej osób poszukiwało pracy poprzez ogłoszenia w prasie – 71,4%, bezpośredni kontakt z zakładem pracy – 68,6% oraz krewnych i znajomych – 54,3%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł 12,0 miesiąca. Skrócenie tego okresu było wynikiem spadku czasu poszukiwania pracy zarówno wśród mężczyzn (o 0,5 miesiąca – do 12,3 miesiąca), jak i kobiet (o 3,2 miesiąca – do 11,3 miesiąca). Szybciej znajdowali pracę mieszkańcy wsi, którzy przeznaczali na jej poszukiwanie średnio 11,8 m-ca. Czas ten na przestrzeni roku uległ skróceniu o 0,8 miesiąca. W miastach pracy poszukiwano przeciętnie przez 12,1 miesiąca. Spadek długości okresu poszukiwania pracy postępował tu jednak szybciej. W miastach zajmowało to o 2,6 miesiąca krócej niż przed rokiem.

Bierni zawodowo

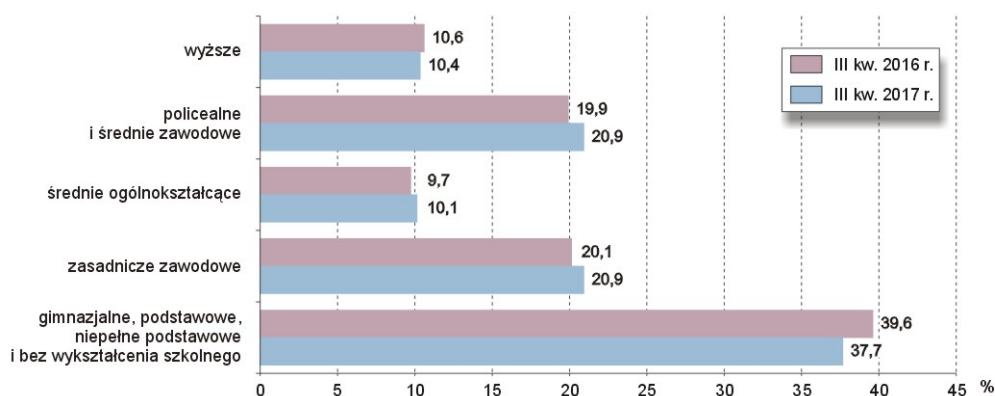
W III kwartale 2017 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 454 tys. osób, tj. 44,7% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 43,3%). Wśród nich dominowały kobiety, które stanowiły 62,1% ogółu, a także mieszkańcy wsi – 53,5%.

W skali roku liczba biernych zawodowo zmniejszyła się o 1,7%, co było wynikiem jej spadku na wsi – o 4,0%. W miastach odnotowano wzrost grupy nieaktywnych o 1,0%. W podziale według płci spadek wystąpił zarówno wśród kobiet – o 2,1%, jak i mężczyzn – o 1,1%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupę biernych zawodowo tworzyły osoby w wieku 55 lat i więcej. W ciągu roku ich liczba zmalała o 2,3% i stanowiła 64,5% ogółu. Wyraźnie ubyło nieaktywnych wśród najmłodszych (do 24 roku życia) – o 5,7%. W pozostałych grupach wiekowych przybyło biernych zawodowo, w tym największy wzrost odnotowano wśród osób w wieku 35-44 lata – o 14,3%.

Liczną grupę biernych zawodowo (37,7%) tworzyły osoby mające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia. Ich liczba na przestrzeni roku zmniejszyła się jednak o 6,6%. Ubyło także nieaktywnych wśród osób posiadających wykształcenie wyższe – o 4,1%. W pozostałych grupach liczba biernych zawodowo była większa niż przed rokiem. Największy wzrost odnotowano przy tym wśród osób posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe – o 3,3%.

Wykres 5. Bierni zawodowo według wykształcenia

Najważniejszym powodem braku aktywności zawodowej było pobieranie świadczeń emerytalnych, na co wskazywało 50,9% biernych zawodowo. Jako przyczynę bierności zawodowej 16,1% osób podawało naukę i uzupełnienie kwalifikacji, a 11,9% – chorobę i niepełnosprawność. Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy wymieniło ok. 2% biernych zawodowo.

Podsumowanie

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w III kw. 2017 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- współczynnik aktywności zawodowej zwiększył w skali roku,
- wzrosła liczba pracujących, co było efektem jej większej liczby wśród mieszkańców wsi,
- odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia w województwie,
- znacznie zmalała liczba bezrobotnych,
- niższa niż przed rokiem była stopa bezrobocia, a jej spadek wystąpił niezależnie od płci i miejsca zamieszkania,
- zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi,
- zmniejszyła się zbiorowość biernych zawodowo; spadek wystąpił jedynie na obszarach wiejskich.

Tabl. 1. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w III kwartale 2017 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.					w %		
OGÓŁEM	1015	561	526	35	454	55,3	51,8	6,2
mężczyźni	490	318	297	21	172	64,9	60,6	6,6
kobiety	525	243	229	14	282	46,3	43,6	5,8
Miasta	447	236	217	19	211	52,8	48,5	8,1
Wieś	568	324	308	16	243	57,0	54,2	4,9
Z ogółem w wieku:								
15–24 lata	129	46	40	6	83	35,7	31,0	13,0
25–34	167	136	124	12	32	81,4	74,3	8,8
35–44	171	147	140	8	24	86,0	81,9	5,4
45–54	146	122	117	5	24	83,6	80,1	4,1
55 lat i więcej	402	109	105	4	293	27,1	26,1	3,7
Z ogółem według wykształcenia:								
wyższe	216	168	160	9	47	77,8	74,1	5,4
policealne i średnie zawodowe	257	163	154	9	95	63,4	59,9	5,5
średnie ogólnokształcące	90	45	41	4	46	50,0	45,6	8,9
zasadnicze zawodowe	248	153	143	11	95	61,7	57,7	7,2
gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	203	32	28	3	171	15,8	13,8	9,4